

OYSTER PERPETUAL
MILGAUSS

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 17. júní 2015 | 24. tölublað | 11. árgangur

Sími: 512 5000 | [visir www.visir.is](http://www.visir.is)

VIÐ **ELSKUM**
UMHVERFIÐ!

Guðjón Ó
VISTVÆNA PRENTSMÍÐJAN

ÍSLENDINGAR VERJI SIG FYRIR GENGISSTRÍÐI

→ **Robert Aliber segir Japan og ESB heyja gengisstríð gegn Bandaríkjunum**

→ **Segir Íslendinga útsetta fyrir mikilli gjaldeyrisáhættu**

→ **Telur Íslendingum best borgið með sinn eigin gjaldmiðil** **SÍÐA 6-7**

Vilja íslenska fjárfestingu

Á árunum fyrir hrun unnu sjö þúsund Frakkar í fyrirtækjum þar í landi sem voru í íslenskri eigu. Fyrirtækjum í eigu Íslendinga hefur fækkað og þar með starfsmönnum. Gilles Debuire, frá franska útflutningsráðinu, bendir á að önnur ríki í Evrópu séu mjög mikilvæg fyrir atvinnulíf í Frakklandi. „Það eru í allt 20 þúsund útlensk fyrirtæki og tvær milljónir Frakka starfa hjá þeim,“ segir Debuire. Hann bætir því við að af þessum tveimur milljónum séu 160 þúsund Frakkar í starfi hjá fyrirtækjum með uppruna á Norðurlöndunum. **→ SÍÐA 4**

Var eldri en flestir samnemendur

Oddur Ástráðsson útskrifast um næstu helgi með lögfræðipróf. Hann hefur undanfarið unnið með skóla á lögmannsstofunni Logos en er nú kominn í fullt starf sem fulltrúi lögmanns. „Ég grínast stundum með það að ég sé svolítið seinfær og ég byrjaði ekki í laganámi fyrr en ég var að verða 26 ára. Þannig að ég er nú svona eldri en flestir samnemendur mínir,“ segir Oddur, spurður út í fyrri störf. Eftir útskrift úr menntaskóla fór hann að starfa á fjölmiðlum. **→ SÍÐA 8**

Ríkir verða ríkari

Ravi Batra, prófessor í hagfræði við Southern Methodist University í Dallas, segir seðlabanka og stjórnvöld á Vesturlöndum hafa viðhaldið offramleiðslu síðustu áratugi með hallarekstri og lágum stýrivöxtum. Batra benti á, í fyrirllestri í Háskóla Íslands á mánudag, að laun almennings í Bandaríkjunum hefðu ekki hækkað að neinu ráði frá árinu 1981 þrátt fyrir að framleiðni hefði margfaldast. Í Evrópu hafi laun fylgt framleiðni en með töfum. Þar sem laun stæðu í stað væri eftirspurn lítil. **→ SÍÐA 8**

**STJÓRNAR-
MADURINN**

[@stjornarmadur](https://twitter.com/stjornarmadur)

Meira að segja sólarhringsfréttastöðvar á borð við CNN eða Sky, sem flestir taka nú sem sjálfsögðum hlut, eru einungis 30 ára gamlar. **→ SÍÐA 12**

Við kynnum
Philips Ambilight
9000 sjónvörpin

Engin venjuleg upplifun

með Android

PHILIPS

Heimilistæki ht.is

UMBODSMENN UM LAND ALLT

Nú er Seðlabankanum að mæta!

Skjóðan

VART hafði fagnaðarlátum linnt vegna stöðugleikaáætlunar ríkisstjórnarinnar þegar Seðlabankinn steig fram og stöðvaði fögnuðinn. Stýrivextir bankans voru hækkaðir um 50 punkta, boðuð önnur eins hækkanir (hið minnsta) í ágúst og áframhaldandi brattar hækkanir eftir það.

ÁSTÆÐUR hinna miklu vaxtahækkana eru, að sögn seðlabankastjóra, miklar kauphækkanir í kjarasamningum á almennum vinnumarkaði og óhóflegar kröfur háskólamenntaðra ríkisstarfsmanna.

FYRIR liggur að kjarasamningur á almennum vinnumarkaði ganga mjög nærri flestum fyrirtækjum í landinu þannig að fyrirtækin munu þurfa að hleypa hluta

launahækkana út í verðlag. Slíkt leiðir óhjákvæmilega til aukinnar verðbólgu.

SÚ verðbólga er ekki tilkomin vegna aukinnar eftirspurnar heldur vegna kostnaðar. Í ljósi skulda- og framfærsluvanda stórs hluta heimila landsins er ólíklegt að launahækkanir hjá lág- og meðaltekjufólki hafi teljandi áhrif á aukna eftirspurnarþenslu í hagkerfinu. Grundvallarmunur er á eftirspurnarverðbólgu annars vegar og kostnaðarverðbólgu hins vegar.

Í EFTIRSPURNARVERÐBÓLGU kann að vera skynsamlegt hjá seðlabönkum að bregðast við með vaxtahækkunum. Vaxtatakið er þó tveggjað sverð gegn verðbólgu í opnu hagkerfi, eins og við Íslendingar kynntumst eftirminnilega í aðdraganda hruns, þegar hávaxtastefna Seðlabankans leiddi til stórfelldra vaxtamunarviðskipta auk

þess sem íslensk fyrirtæki og neytendur kusu að fjármagna sig með gengisbundnum lánum fremur en að borga hina háu vexti Seðlabankans.

VAXTAMUNARVIÐSKIPTIN fyrir hrun bjuggu til snjóhengjuna sem stöðugleikaáætlun stjórnvalda er ætlað að bræða nú sjö árum eftir að höftum var komið á.

Í KOSTNAÐARVERÐBÓLGU er mjög varasamt, og jafnvel glæfalegt, að bregðast við með hækkan vaxta. Vextir eru jú kostnaðarliður fyrirtækja, rétt eins og laun, og hækkan vaxta ofan á hækkan launa leiðir til þess að skuldsett fyrirtæki þurfa að hækka vöruverð meira en ella. Þar með veldur vaxtahækkunin verðbólgu en vinnur ekki gegn henni eins og til er ætlast. Það er svo til að auka á skaðleg áhrif vaxtahækkunar Seðlabankans að fyrir voru

vextir nálægt því fimmtíu sinnum hærri en vextir í nágrannalöndum Íslands. Vegna verðtryggingar neytenda- og húsnæðislána virka stýrivextir Seðlabankans enn fremur seint og illa til að slá á eftirspurn, jafnvel þegar um eftirspurnarverðbólgu er að ræða.

TÍMASETNING vaxtahækkunar Seðlabankans og hótana bankastjórans um stórfelldar vaxtahækkanir í framhaldinu er athyglisverð í því ljósi að hún er tilkynnt í sömu viku og stjórnvöld setja fram vandaða áætlun um að vinna ofan af afleiðingum hávaxtastefnu Seðlabankans fyrir hrun og auknið frelsi í viðskiptum með gjaldeyri. Seðlabanki Íslands virðist lítið sem ekkert hafa lært af mistökunum, sem gerðu hrunið hér á landi alvarlegra og kostnaðarsamara en víðast hvar annars staðar.

Gengi félaga í Kauphöll Íslands

3

Á UPPLÉIÐ
Félög sem hækkuðu í verði

11

Á NIÐURLEIÐ
Félög sem lækkuðu í verði

2

STÓÐU Í STAÐ
Félög sem stóðu í stað

MESTA HÆKKUN

NÝHERJI
99,8% frá áramótum

REITIR
1,1% í síðustu viku

MESTA LÆKKUN

TM
-27,9% frá áramótum

HAGAR
-3,1% í síðustu viku

Aðallisti Kauphallarinnar | Nasdaq Iceland

Félag	Gengi í gær	Frá áramótum	Vikubreyting
Bank Nordic (DKK)	119,00	14,4%	0,0%
Eik fasteignafélag*	6,28	-7,4%	0,3%
Eimskipafélag Íslands	216,00	-8,2%	0,7%
Fjarskipti (Vodafone)	39,30	10,9%	-1,3%
Hagar	37,20	-10,9%	-3,1%
HB Grandi	41,40	19,8%	-2,2%
Icelandair Group	24,60	14,0%	-0,8%
Marel	189,75	35,5%	-1,4%
N1	37,40	61,2%	0,0%
Nýherji	10,39	99,8%	-0,4%
Reginn	14,30	4,9%	-0,6%
Reitir*	62,90	-0,4%	1,1%
Sjóvá	10,18	-14,9%	-0,1%
Tryggingamiðstöðin	19,30	-27,9%	-1,8%
Vátryggingafélag Íslands	7,88	-13,0%	-0,1%
Össur	485,00	34,3%	-1,0%
Úrvalsvísitalan OMX18	1.466,33	11,9%	0,0%

First North Iceland

Century Aluminum	3.300,00	0,0%	0,0%
Hampiðjan	26,00	15,0%	-9,7%
Sláturfélag Suðurlands	1,40	-24,3%	0,0%

*Skráð á árinu (þróun frá útböðsgengi).

Á VERKSTÆÐINU Davíð Vigfússon er einn á sínum vinnustað. Hann afgreiðir í versluninni og skýst svo inn á verkstæðið þess í milli.

FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Dagatal viðskiptalífsins

keldan
dagatal viðskiptalífsins

FIMMTUDAGUR 18. JÚNÍ
Þjóðskrá – Upplýsingar um leiguverð íbúðarhúsnæðis

FÖSTUDAGUR 19. JÚNÍ
Hagstofan – Samræmd vísitala neysluverðs í maí
Lánamál ríkisins – Útboð ríkisbréfa

MÁNUDAGUR 22. JÚNÍ
Hagstofan – Greiðsluþjónunarvísitala í júlí 2015
Hagstofan - Vísitala byggingarkostnaðar fyrir júlí 2015
Hagstofan - Mánaðarleg launavísitala í maí 2015

ÞRIÐJUDAGUR 23. MAÍ
Hagstofan – Viðskipti með atvinnuhúsnæði í maí

Allar markaðsupplýsingar eru aðgengilegar á vísir

BLÁA LÓNID
Heimsóknir í Bláa lónið í fyrra voru 766 þúsund.
FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Aðalfundur samþykkti að greiða eigendum 1,2 milljarða í arð:

Bláa lónið hagnast um 1,8 milljarða

Bláa lónið hagnaðist um 1,8 milljarða eftir skatta á síðasta ári. Þá námu tekjur Bláa lónsins 6,2 milljarðum króna.

Handbært fé frá rekstri var 2,4 milljarðar. Eignir námu 7,3 milljarðum í árslok og eiginfjárhlutfall var 36 prósent.

Á aðalfundi Bláa lónsins sem fór fram í gær var samþykkt að greiða 1.191 milljón króna í arð.

„Vöxtur Bláa lónsins undanfarin ár hefur verið í takt við þróun ferðaþjónustunnar sem í dag aflar þjóðinni meiri gjaldeyristekna en nokkur önnur atvinnugrein. Nýtt met var sett í fjölda heimsókna í Bláa lónið árið 2014 en þær voru 766 þúsund talsins,“ segir Grímur Sæmundsen, forstjóri Bláa lónsins, í tilkynningu.

-ih

Skósmiðir ná vopnum sínum eftir hrunið

Davíð Vigfússon hafði unnið sem skósmiður hjá öðrum í þrettán ár þegar hann ákvað að hefja eigin rekstur. Hann segir að um tíu skósmiðir séu starfandi í Reykjavík og verði áfram á sínum stað.

Skósmiðir eru ekki starfandi á hverju götuhorni nú til dags, en þó er endurnýjun í stéttinni. Hinn 32 ára Davíð Vigfússon tók við rekstri Skóarans í Hafnarfirði fyrir fáeinum mánuðum og unir hag sínum vel.

„Það er ekki mikil aukning í stéttinni, en margir velja líka sjúkraskósmíði og það er meiri aukning í því að unga fólk sé að læra hana,“ segir Davíð. Hann segir að fólk læri þá til fótaaðgerðafræðings og fari svo í skósmíði. Þetta læra menn í Tækniskólanum og svo er starfsnám hjá meistara. „Við erum tveir sem erum 32 ára, annars er næsti mun eldri,“ segir hann.

Davíð starfaði í rúm þrettán ár hjá öðrum áður en hann fór að starfa sjálfstætt. „Ég tók við verkstæðinu 15. apríl síðastliðinn,“ segir Davíð. Hann starfar einn á verkstæðinu, afgreiðir og gerir við inn á milli. „Það er nóg að gera.“

Davíð segist mest gera við skó. „En inn á milli kemur leðurfatnaður og töskur. Ég geri við leðurfatnað og skó, og allt sem ég get gert við það reyni ég að laga,“ segir hann.

Davíð kannast ekki við það að fólk hafi komið meira með hluti í viðgerð eftir hrunið. Þvert á móti. „Það var meira með leðurfatnaði og skó,“ segir hann. Davíð segir að fólk fór svo að kaupa sér ódýrari skó og þá minnkuðu viðgerðirnar. En þetta er að koma allt inn aftur,“ segir hann.

Hann segist mest gera við kvenskó. „En við erum líka í karlmanskónum og síðan erum við líka í gönguskónum. Við erum að sauma og svo erum við að sóla skó sem eru með leðurbotnum og setja slitsóla undir. Það er mjög algengt,“ segir hann.

Davíð býst við því að það séu um tíu skósmiðir starfandi á höfuðborgarsvæðinu. Ég spái

„Pað var meira að gera fyrir hrun, 2005 til 2006 var mjög gott. Fólk fór svo að kaupa sér ódýrari skó og þá minnkuðu viðgerðirnar. En þetta er að koma allt inn aftur.“

því að þetta séu ekki undir tíu og ekki yfir fimmtán,“ segir Davíð og býst við því að þessi tala muni standa í stað. „Ég spái því að stofunum fari ekki fjölgandi en þær munu haldast á sínum stað,“ segir hann.

jonhakon@frettabladid.is

Make it matter.

Margur er knár þótt hann sé smár.

HP EliteBook Folio 1020 Special Edition.
Mjög örugg, einstaklega sterkbyggð og fallega hönnuð.

- Orkusparandi Intel® Core™ M örgjörvi
- Aðeins 15,7mm þunn
- Aðeins 1 kg.
- 9 tíma rafhlöðuending
- Með 12,5" Quad HD skjá
- Ytra byrði úr Magnesium-Lithium
- Stóðst 13 próf samkvæmt Mil-Spec 810G staðlinum

Nánari upplýsingar um HP EliteBook fartölvurnar eru á www.ok.is/elitebook/

*Intel, merki Intel, Intel Inside, Intel Core og Core Inside eru vörumerki Intel Corporation í Bandaríkjunum og/eda öðrum löndum.

OPIN KERFI

Opin kerfi hf. | Höfðabakka 9 | 110 Reykjavík | www.ok.is | sala@ok.is | sími 570 1000

HVÍTA HÚSDI/SIA 15-0919

Nú virka debetkort á netinu

Söluaðilar með **vefverslanir** geta núna tekið við greiðslum með **debetkortum** frá viðskiptavinum sínum í gegnum Greiðslusíðu eða Greiðslugátt Valitor.

PÚ SÉRÐ UM **SÖLUNA** – VIÐ SJÁUM UM **GREIÐSLUNA**

VALITOR

525 2080 // sala@valitor.is // www.valitor.is

Í **HEIMSÓKN** Gilles Debuire var hér á landi til að kynna Frakkland sem áhugavert land fyrir fjárfestingar.

FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Vilja að Íslendingar fjárfesti í Frakklandi

Á árum fyrir hrun unnu sjö þúsund Frakkar í fyrirtækjum í eigu Íslendinga. Frakkar vilja að Íslendingar fjárfesti meira hér.

Á árunum fyrir hrun unnu sjö þúsund Frakkar í fyrirtækjum þar á landi sem voru í íslenskri eigu. Fyrirtækjum í eigu Íslendinga hefur fækkað og þar með starfsmönnum. Gilles Debuire, frá franska útflutningsráðinu (Business France), var staddur á Íslandi fyrir helgi og ræddi við aðila úr íslensku athafnalífi.

Debuire bendir á að önnur ríki í Evrópu séu mjög mikilvæg fyrir atvinnulífið þar. „Það eru í allt 20 þúsund útlensk fyrirtæki og tvær milljónir Frakka starfa hjá þeim,“ segir Debuire. Hann bætir því við að af þessum tveimur milljónum séu 160 þúsund Frakkar í starfi hjá fyrirtækjum með uppruna á Norðurlöndunum.

Debuire segir að ýmsar ástæður liggja að baki því að færri fyrirtæki í eigu Íslendinga starfi í Frakklandi nú en áður. Bæði hafi fyrirtæki verið seld og flutt til. „Prómens hefur til dæmis verið selt en þar vinna 700 Frakkar. Bakkavör var líka með starfsemi í Frakklandi.“

Debuire bendir líka á að Alfesca

og Actavis hafi verið starfandi í Frakklandi. „Það voru á milli 20-25 íslensk fyrirtæki með fjárfestingar í Frakklandi, en það er ekki svo mikið núna,“ segir hann. Hluttur Íslands hafi minnkað bæði vegna kreppunnar og vegna breyttra aðstæðna.

Debuire segist telja að íslensk fyrirtæki séu betur stödd núna en þau voru á fyrstu árum eftir kreppu og hafi mikið af athyglisveðrum hugmyndum. „Ekki bara fyrirtæki á sviði jarðhita, heldur líka fyrirtæki í tölvuleikjahlutanum og í sjávarútvegi. Og við viljum færa okkur nær þeim og reyna að eiga samtal við þau um það hvort íslensk fyrirtæki sjái fyrir sér að geta fjárfest í Frakklandi á næstunni.“

Debuire segir að helsti kosturinn sem Frakkland bjóði íslenskum fjárfestum sé stór markaður, með 66 milljónir íbúa. „Svo myndi ég segja að stoðkerfið væri mjög gott. Norrænu löndin geta litið á Frakkland sem tengingu milli Norður-Evrópu og Suður-Evrópu. Þetta er líka kjörin leið fyrir Ísland til að tengjast

„Norrænu löndin geta litið á Frakkland sem tengingu milli Norður-Evrópu og Suður-Evrópu.“

Evrópu. Þið eruð auðvitað svaltíð út úr. Tenging við Frakkland væri líka kjörin leið til þess að eiga samskipti við Evrópusambandið. En einnig til þess að eiga samskipti við mörg Afríkuríki en viðskiptin við þau vaxa sífellt,“ segir hann.

Debuire bendir á að Ísland sé litið land en hér sé mikið af hæfileikaríku fólki, ungu fólki sem er reiðubúið til þess að stofna fyrirtæki sem vaxi síðan. „Þið eruð hins vegar ekki með neinn markað hér. Þannig að um leið og þið stofnið fyrirtæki hér þá þurfið þið að fara að hugsa í alþjóðlegu samhengi,“ segir hann.

jonhakon@frettabladid.is

Búmenn hafa þriggja mánaða frest til að vinna úr vandanum en eigið fé er neikvætt um 500 milljónir:

Greiðslustöðvun framlengd

Héraðsdómur Reykjavíkur hefur framlengt greiðslustöðvun Búmannna til 4. september en félagið fékk upprunalega heimild til greiðslustöðvunar til 5. júní. Í sumari er stefnt að því að leysa úr fjárhagsvanda Búmannna en eigið fé félagsins er neikvætt um hálfan milljarð króna.

Búmenn er húsnæðissamvinnufélag þar sem félagsmenn, 50 ára og eldri, kaupa búseturétt í einhverri af 540 íbúðum félagsins og greiða síðan mánaðargjald. Vandí Búmannna felst helst í að félagið er skuldbundið til að kaupa til baka búseturétt ríflega helming íbúa félagsins. Uppreiknuð skuld-

binding Búmannna vegna kaupskyldu nemur 1,58 milljörðum en Búmenn geta ekki greitt hana út. Heildarskuldir Búmannna nema 14,9 milljörðum króna en eignir ríflega 14,3 milljörðum króna.

Þá standa einnig yfir viðræður við Íbúðalánasjóð um að sextíu íbúðir, sem ekki hefur tekist að selja búseturétt að, verði færðar yfir í sérstakt leigufélag í eigu Búseta. „Samliða því að þessar eignir verði færðar yfir í leigufélagið þá fari fram afskrift á þeim íbúðum séu þær yfirveðsett,“ segir Daníel Hafsteinsson, framkvæmdastjóri Búmannna.

Gangi þetta eftir mun Íbúða-

ÍBÚÐIR BÚMANNA Búmenn eiga 540 íbúðir á Suðurlandi, Reykjanesi og á höfuðborgarsvæðinu.

FRÉTTABLAÐIÐ/PIJETUR

lánasjóður afskrifa lán til Búmannna sem nema hálfum milljarði króna.

- ih

Póstdreifing

FJÖLPÓSTUR SEMVIRKAR

Staðbundin skilaboð, hægt að velja póstnúmer, hverfi, tegund húsa o.s.frv.

MARKHÓPADREIFÐUR FJÖLPÓSTUR

Viðtakandinn er sérstaklega valinn og þannig líklegur til að bregðast við.

MARKPÓSTUR FYRIR RÉTTA FÓLKIÐ

Ódýr og markviss leið til að ná í rétta hópinn.

ERTU ÓÁKVEÐIN/N EÐA ERTU EKKI VISS?
Fáðu tilboð hjá Póstdreifingu fyrir þín skilaboð, hafðu samband
í síma 585 8300 eða sendu okkur fyrirspurn á netfangið
SALA@POSTDREIFING.IS

BJARTSÝNN „Fólk er alltaf að finna sér eitthvað til að hafa áhyggjur af,” sagði Aliber þegar blaðamaður tjáði honum að sumir Íslendingar hefðu áhyggjur af offjárfestingu í hót- elum. Aliber lítur björtum augum á efnahagslífið á Íslandi.

FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Íslendingar verji sig í gengisstríði

Bandaríski hagfræðingurinn Robert Aliber segir að Japan og Evrópusambandið séu í gengisstríði gegn Bandaríkjunum og öllum heiminum. Íslendingar þurfi að bregðast við því. Hann er bjartsýnn á efnahagslíf Íslendinga.

Bæði Japan og Evrópusambandið hafa lýst yfir gjaldmiðlastríði á hendur Bandaríkjunum og öllum heiminum, segir Robert Aliber, prófessor emeritus í alþjóðahagfræði og fjármálum við Háskólann í Chicago. Aliber hélt ræðu á fundi Hagfræðideildar Háskóla Íslands og Samtaka sparifjáreigenda í gær.

Gengisstríð gæti haft áhrif á Ísland

Aliber segir að bæði Evrópusambandið og Japan vilji auka útflutning til Bandaríkjanna, sem sé best starfandi stóra hagkerfið í heiminum. En breytingar á gengi japanska jensins eða evrunnar muni hafa slæm áhrif á bandaríska hagkerfið. „Öll stríð taka enda, en við höfum ekki séð fyrir endann þarna,” segir Aliber í samtali við Markaðinn. Aliber segir að þetta gjaldmiðlastríð sé mjög aðkallandi vandamál fyrir Íslendinga sem séu útsettir fyrir mikilli gjaldeyris-áhættu. „Þið fáið miklar tekjur frá Evrópu en verjið háum útgjöldum í Bandaríkjunum. „Taktu sem dæmi flugfélögin. Þau fljúga 757-vélum sem eru bandarískar vélar og eldsneytið er greitt í dollurum. En ég myndi halda að fólkíð sem flýgur sé frá Evrópu,” segir Aliber. Þarna sé vandamál sem Íslendingar geti ekki haft stjórn á. Ef dollarinn rýkur upp en evran fer niður þá muni það hafa slæm áhrif á Ísland. Íslendingar þurfi því að verja sig gagnvart þessu. „Ef þetta er rétt hjá mér þá þarf Ísland að kaupa stöðugt Bandaríkjadal,” segir Aliber.

Aliber segist hafa kynnt sér aðgerðaáætlun um afnám hafta. Hann styðji þá ákvörðun að afnema höftin en hann hefði viljað fara aðra leið að því en þá sem var kynnt.

„Þeir hefðu átt að afnema þau á lengri tíma, kannski á tveimur árum. Þannig að menn sem höftin snerta hefðu, segjum á tveggja mánaða fresti, getað keypt sig út,” segir Aliber. Þannig hefði verið hægt að aflétta höftum smám saman í stað þess að gera það í einu vetfangi. Aliber telur að hefði þessi leið verið farin þá hefði hugsanlega verið hægt að hefja afnámsferlið fyrir, en það hefði þá staðið yfir í lengri tíma.

Aðspurður segist Aliber ekki sjá sérstakar hættur við það afnámsferli sem nú er að fara í gang. „Ég er ekki viss um hvað gæti farið úrskeiðis við afnám haftanna. En þegar verið er að skipta miklum gjaldeyri fyrir annan á tilteknum tíma er alltaf hætt á að það myndist þrýstingur,” segir Aliber. Þetta geti haft óheppilegar afleiðingar fyrir atvinnulífið og fyrirtæki í innflutningi.

Telur Ísland ekki þurfa evruna

Aliber kom fyrst hingað til lands árið 2007 og hefur komið hingað til lands nokkrum sinnum síðan þá. „Ég get ekki sagt að ég komi hérna reglulega, ég kem hérna frekar óreglulega,” segir hann. Í fyrri heimsóknnum sínum hingað hefur hann varað Íslendinga við því að gerast aðilar að evrusamstarfinu.

Hann varaði við því haustið 2008. Þegar Fréttablaðið spurði hann út í málið í september 2011 sagði hann að Íslendingar stæðu frammi fyrir tveimur spurningum. „Önnur varðar það hvort landið eigi að ganga í Evrópusambandið en hin hvort landið eigi að taka upp evruna. Ég tel að svarið við fyrri spurningunni sé já. Ísland ætti sennilega að ganga í Evrópusambandið til að njóta að

fullu ábata hins sameinaða markaðar. Ég held hins vegar að það sé ekki skynsamlegt fyrir Íslendinga að taka upp evru meðan óvissan er jafn mikil og raun ber vitni á evrusvæðinu. Ég mæli með því að farið verði hægt í þeim efnum og staðan metin þegar öll kurl eru komin til grafar.” Hann sagðist jafnframt efins um að evran hentaði íslenska hagkerfinu til lengri tíma. Það sé á margan hátt ólíkt hagkerfum Norð-ur-Evrópu.

Aðspurður nú hvort rétt yrði fyrir Íslendinga að taka upp dollara eða evru í framhaldi af losun haftanna segir hann það vera almennings á Íslandi að taka ákvörðun um það. „En ef ég er spurður áhlits, þá myndi ég segja að efnahagslegar aðstæður Íslands væru mjög sérstakar. Þjóðin er mjög háð einni eða tveimur útflutningsgreinum og ef tekjur þessara greina minnka mjög hratt þá þarf að vera hægt að aðlaga sig mjög hratt. Og aðlögunin er miklu hraðari ef Ísland er með sinn eigin gjaldmiðil, heldur en að vera aðili að evrusvæðinu eða dollarasvæðinu,” segir Aliber. Allt frá bankahruni hafa ýmsir kostir í evrusamstarfi verið ræddir. Mest hefur verið talað um inngöngu í Evrópusamstarfið og upptöku evru í kjölfarið. En einnig hefur verið rætt um að taka upp kanadískan dollara, norsku krónuna og jafnvel Bandaríkjadal. Aliber segist ekki hafa skoðun á því hvaða mynt Íslendingar ættu að taka upp, ef þeir myndu á annað borð sækjast eftir því að taka upp aðra mynt. „Ég held bara að spurningin eigi ekki við. Íslendingar eru fámenn þjóð og vegna smæðarinnar og einstakra útflutningsgreina er mikilvægt að hafa eigin gjaldmiðil. En það þarf

SKIPAÐUR LEKTOR 34 ÁRA GAMALL

Robert Z. Aliber er fæddur árið 1930 og var upphaflega skipaður lektor við Háskólann í Chicago árið 1964. Á meðan hann starfaði þar þróaði hann nám í alþjóðarannsóknnum í viðskiptum og Miðstöð rannsókna í alþjóðlegum fjármálum. Hann var ráðgjafi fyrir bankastjórn Seðlabanka Bandaríkjanna og margar aðrar alríkisstofnanir í Bandaríkjunum, Alþjóðabankann og Alþjóðagjaldeyrissjóðinn. Hann hefur jafnframt unnið fyrir margvíslegar rannsóknarstofnanir og einkafyrirtæki. Aliber hefur flutt fyrirlestra í Bandaríkjunum og víðar um heim. Aliber hefur skrifað mikið um gjaldeyrisráð og alþjóðafjármál og samskipti banka. Á meðal ritverka hans er The Reconstruction of International Monetary Arrangements, The Handbook of International Financial Management and Global Portfolios. Hann er meðhöfundur bókarinnar Money, Banking and the Economy, Manias, Panics, and Crashes: A History of Financial Crises og höfundur The International Money Game.

að passa upp á það að halda genginu stöðugu,” segir Aliber.

Aliber segir að leiðin til þess að hafa stjórn á krónunni sé að ákveða verð á evruna og halda því stöðugu. „Segjum að það verð sé 140 og svo verða vikið sem eru um það bil fimm prósent,” segir Aliber. Evran myndi þá sveiflast á bilinu 130-150 krónur. „Þannig að ef verðið fer upp fyrir 150 á evruna að þá fer Seðlabankinn að selja evrur, ef það fer niður fyrir 130 á evru þá fer Seðlabankinn að kaupa evrur,” segir Aliber. Hann segir að Íslendingar glími við grundvallarvandamál í hagfræði sem sé það að landið glími við tvenns konar markmið. Annars vegar sé verðbólga og hins vegar gengismarkmið. En þrátt fyrir tvö markmið sé bara eitt töl til að fást við það. „Það eru stýrivextir,” segir Aliber. Hann bætir því við að mögulega geti bindiskylda verið annað töl fyrir Seðlabankann.

Taldi kranana aftur

Segja má að Aliber sé þekktur um allan heim fyrir að hafa spáð hrúni

„Íslendingar eru fámenn þjóð og vegna smæðarinnar og einstakra útflutningsgreina er mikilvægt að hafa eigin gjaldmiðil.

íslensks efnahagslífs mánuðum áður en það raungerðist. Frægust er sagan af því þegar hann kom hingað til lands, taldi byggingarkranana sem hann sá og fullyrta að þetta ástand gæti ekki verið viðvarandi.

Aliber hefur sagt að ríkisstjórn Geirs Haarde hafi ekki borið neitt skynbragð á það sem gerðist á mörkuðum á árunum 2007 og 2008. Ríkisstjórnin virtist hafa verið stolt af fífdirfsku íslensku bankamannanna og tekið vel í þá hugmynd að gera Ísland að alþjóð-

HVAÐ ER GJALDMIÐLASTRÍÐ?

Það er kallað gjaldmiðlastríð þegar ríki keppast við að lækka virði síns eigin gjaldmiðils. Þegar verð gjaldmiðilsins lækkar, þá lækkar útflutningsverð vara frá viðkomandi ríki einnig. Aftur á móti verður dýrara að flytja vörur inn til viðkomandi lands. Þannig styður lágt gengi við eftirspurn eftir framleiðslu í viðkomandi ríki og framleiðsla getur aukist. Vandinn er hins vegar sá að við þessar aðstæður rýrnar kaupmáttur íbúa í viðkomandi ríki. Þetta getur einnig orðið til þess að önnur ríki svara í sömu mynt og það verður til þess að milliríkjavíðskipti dragast saman.

Umræðan um gjaldmiðlastríð hefur verið nokkuð áberandi í erlendum miðlum að undanförmu. Financial Times greindi frá því á föstudaginn að Angela Merkel, kanslari Þýskalands, hefði aukið á ótta um að þjóðarleiðtogar væru að efna til gjaldmiðlastríða þegar hún sagði að styrking evrunnar hamlaði umbótum í ríkjum eins og á Spáni og Írlandi. Orð hennar höfðu samstundis áhrif á evruna og lækkaði hún um 0,9 prósent gagnvart dollaranum sama dag og orðin voru látin falla. Fyrr þessa sömu viku bárust fréttir af því að Barack Obama, forseti Bandaríkjanna, hefði lýst áhyggjum sínum af styrkingu dollarans. Forsetaskrifstofan í Hvíta húsinu neitaði því að Obama hefði látið ummælin falla.

legri fjármálamiðstöð. Hann tók þó jafnframt fram að Íslendingar þyrftu ekki að hafa neinar áhyggjur af framtíðarhorfum landsins.

Í dag horfir Aliber mun bjartari augum á hagkerfið eins og það blasir við. „Við hjónin fórum út á flóa til þess að skoða hvali og við gátum séð byggingarkranana. „Það eru margir kranar. Það er byggingabóla í Reykjavík, eins og það var árið 2007,“ segir Aliber. Hann segir þetta þó ekki valda sér sama hugarangri og það gerði þá. Á þeim tíma hafi líka verið fjárfestingarþóla sem hafi verið úr öllum tengslum við raunveruleikann. „Ég er ánægður með að hagkerfið er á réttri leið,“ segir hann.

Hrífandi uppgangur í ferðaþjónustu
Aliber segir að sá uppgangur sem verið hafi í ferðaþjónustu sé mjög hrífandi. „Það er eins og samtvinnun kreppunnar og eldgossins í Eyjafjallajökli hafi vakið fólk

til vitundar um það að Ísland er frábær staður til að heimsækja,“ segir Aliber. Þetta hafi orðið til þess að hér hafi tekið til starfa fleiri hótél og fleiri veitingastaðir. En hann segir að Ísland sé ekki lengur ódýr staður til að heimsækja. Máli sínu til stuðnings segist hann hafa farið út daginn áður og keypt sér ís fyrir 950 krónur. „Og það er dýrt,“ segir hann.

Aliber segir þó ferðaþjónustuna hafa tvo ókosti. Annars vegar þann að heimsóknir ferðamanna séu mjög árstíðabundnar og því séu fjárfestingar vegna ferðaþjónustunnar ónýttar hluta úr ári. Hinn ókosturinn sé sá að flest störfin í ferðaþjónustunni séu lágláunastörf. „Hér er mikið af útlendingum að vinna í ferðaþjónustunni. Í gær var til dæmis ung úkraínska kona að afgreiða mig,“ segir Aliber. Íslendingar þurfi því líka að byggja upp atvinnugreinir sem krefjast háskólamenntunar og þar sem góð laun eru í boði.

VARAR VIÐ EVRUNNI Þegar Aliber kom hingað til lands árið 2011 varaði hann við því að Íslendingar tækju upp evru. Hann er enn þeirrar skoðunar að Íslendingar eigi að halda í krónuna.

FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

REIKNNAÐU DÆMIÐ!

365

Það er fljótlegt að reikna dæmið á 365.is

Hvað getur þú **sparað mikið** með því að flytja fjarskiptin yfir til 365?

Á 365.is er reiknivél sem sýnir þér að ef þú færir fjarskiptin yfir til 365 getur þú fengið vandað sjónvarpsefni á fáránlega góðu verði. Fjarskiptin eru internet, GSM og heimasími. **Reiknaðu dæmið!**

GSM

10 GB **NÝTT**
GAGNAMAGN FYLGIR Á 0 KR.*

INTERNET

20 GB
GAGNAMAGN FYLGIR Á 0 KR.*

*Með völdum sjónvarpsáskriftum.

Gæfusamur að vera kominn í gott starf

Oddur Ástráðsson hóf laganám fyrir fimm árum og er kominn í fullt starf hjá Logos. Hann starfaði um árabil við fjölmiðla. Oddur hljóp Laugavegshlaupið í fyrra og undirbjó sig vel undir það.

Oddur Ástráðsson útskrifast um næstu helgi með lögfræðipróf. Hann hefur undanfarið unnið með skóla á lögmansstofunni Logos en er nú kominn í fullt starf sem fulltrúi lögmans.

„Ég grínast stundum með það að ég sé svolítið seinfær og ég byrjaði ekki í laganámi fyrr en ég var að verða 26 ára. Þannig að ég er nú svona eldri en flestir sammendur mínir,“ segir Oddur, spurður út í fyrri störf. Eftir útskrift úr menntaskóla fór hann að starfa á fjölmiðlum. „Fyrst á hinna frómu útvarpsstöð Talstöðinni sem síðan morfaði einhvern veginn inn í kvikindið NFS,“ segir Oddur. Hann segir að það hafi verið ótrúleg upplifun að starfa á NFS. „Síðan, þegar því var slátrað með eftirminnilegum hætti, varð það aftur að Stöð 2, þar sem ég starfaði til ársloka 2008,“ segir Oddur. Tæpum tveimur árum seinna, eða haustið 2010, hóf Oddur laganám.

„Þá var ég með nýfengna ábyrgðarkennd af því að ég var að verða pabbi. Og ég áttaði mig á því að ég þyrfti nú sennilega að fara að finna eitthvað út

úr því að vera til gagns fyrir annað fólk, en ekki bara fyrir sjálfan mig og þá ákvað ég að prófa þetta,“ segir Oddur, sem bætir því við að laganámið hafi legið nokkur vel fyrir sér. „Ég álit mig vera nokkuð gæfusaman að vera kominn í gott starf strax eftir útskrift, miðað við hvernig þessi markaður liggur núna. Fólk á erfitt með að finna sér eitthvað að gera,“ segir hann.

Oddur segir að stefnan sé ekki endilega sett á laganám í nánustu framtíð. Það verði líklegast ákveðið í samráði við yfirmenn á Logos og fari eftir því hvernig verkefnastaðan þar verður. „En svo hef ég eins haft hug á því, eftir atvikum, að fara í frekara framhaldsnám. Þannig að það ræðst af þessu samhengi öllu saman hvernig það verður.“

Oddur tók þátt í ungliða-pólitík á menntaskólaárunum. Hann á ekki langt að sækja pólitískan áhuga, því móðir hans er Svandís Svavarsdóttir, þingmaður VG, og afi hans er Svavar Gestsson, fyrrverandi menntamálaráðherra. Hann segir þó pólitíkina ekki blunda í sér. „Nei, er stutta svarið,“ segir

„Þá var ég með nýfengna ábyrgðarkennd af því að ég var að verða pabbi.“

hann. Hann segist þó hafa skoðanir og sannfæringu og að hann tali mikið um pólitík heima hjá sér. „En þó maður segi aldrei aldrei, þá er þetta ekki eitthvað sem ég sé fyrir mér í mínu lífi að sinna. Það eru alveg nógu margir í minni fjölskyldu sem eru í þeim bransa,“ segir Oddur. Sambýliskona Odds er Sigurlaug Elín Þórhallsdóttir og eiga þau soninn Úlf, sem er að verða sex ára og dótturina Ósk sem er um það bil 20 mánaða. Oddur segir að þau séu sín mesta gæfa í lífinu og það sé sitt helsta áhugamál að vera með þeim og sinna þeim. Það gefist mismikill tími til að sinna hobbýi. „En ég hef aðeins verið að munda mig við að hlaupa. Ég hljóp töluvert mikið í fyrra og fór Laugavegshlaup,“ segir Oddur. jonhakon@frettabladid.is

BYRJADI SEINT Oddur Ástráðsson var rétt að verða 26 ára þegar hann hóf laganám.

FRETTABLAÐIÐ/GVA

SKEMMTILEGUR OG MIKILL FJÖLSKYLDUMAÐUR

Ég þekki hann sem vinnufélag og kostirnir eru helst þeir að hann er fljótur til og klár. Hann er raunverulega duglegur við að tileinka sér hvaðeina sem þarf til að vinna störfin sem hann er beðinn um að vinna. Það er kannski það sem helst lýsir hans kostum. Hann er stórskemmtilegur, það vantar ekkert upp á það. Hann er skemmtilegur í umræðum um daginn og veginn.

Jón Elvar Guðmundsson, lögmaður hjá Logos.

Við kynntumst í laganáminu og höfum haldið sambandi síðan þá. Hann er fyrir það fyrsta alveg afburðaklár og greindur. Maður sá það mjög fljótlega í laganáminu að honum tókst jafnvel að koma aftan að kennurunum með erfiðum spurningum. Hann er mjög fljótur að greina aðalatriði frá aukaatriðum og átta sig á því hvernig lögfræðileg álitaefni snúa. Á minni skólagöngu hef ég ekki kynnst öðrum eins námsmanni fyrr. Svo er hann nú mikill fjölskyldumaður og passaði sig á því að gefa fjölskyldunni alltaf tíma þó að það væri mikill lestur stundum. Og hann er góður vinur, hægt að tala við hann um allan fjandann.

Þorsteinn Ingason, lögmaður á BBA Legal og skólafélagi.

SKÓLABÖRN Skólamaturlaugar áttu þúsund máltíðir á dag ofan í grunnskólabörn.

FRETTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Framkvæmdastjórinn segir hagræðingaraðgerðir hafa skilað árangri en Skólamaturlaugar hagnaðist um 48 milljónir á síðasta ári:

Skólamaturlaugar aldrei gengið betur

„Þetta er okkar langsamlega besta ár bæði í veltu og arðsemi,“ segir Jón Axelsson, framkvæmdastjóri og eigandi Skólamaturlaugar, um afkomu fyrirtækisins á síðasta ári.

Hagnaður Skólamaturlaugar nam 48 milljónum króna á síðasta ári og hefur aldrei verið meiri. Til samanburðar hagnaðist Skólamaturlaugar um þrjár milljónir árið 2013 og 30 milljónir árið 2012.

„Við höfum verið í massívum aðgerðum að ná utan um kostnað en samt að halda uppi ánægju viðskiptavina. Við höfum náð miklum árangri þar meðal nemendanna sjálfra, heimilanna og skólanna,“ segir Jón.

Skólamaturlaugar, sem stofnaður var árið 2000, eldar daglega átta þúsund máltíðir ofan í grunn-

JÓN AXELSSON

skólabörn á Reykjanesi, í Garðabæ, Kópavogi og Hafnarfirði. Rekstarhagnaður Skólamaturlaugar nam 65 milljónum króna í fyrra samanborið við 13 milljónir árið 2013. Skuldir fyrirtækisins lækkuðu úr 200 milljónum í 192 milljónir milli ára en eigið fé nemur 75 milljónum króna. Eignir Skólamaturlaugar nema 267 milljónum og munar þar mest um hækkun á handbæru fé sem nam 72 milljónum króna og hækkaði það um 40 milljónir milli ára. Arðsemi eigin fjár nam 65 prósentum og eiginfjárlutfall 28 prósent. -ih

Laun standa í stað en þeir ríku verða ríkari

Ravi Batra hagfræðingur segir völd stórfyrirtækja helstu ástæðu aukins ójöfnuðar. Hann segir laun vestanhafs hafa staðið í stað frá árinu 1981 og hagkerfinu sé haldið gangandi með skuldaföfnun.

Ravi Batra, prófessor í hagfræði við Southern Methodist University í Dallas, segir seðlabanka og stjórnvöld á Vesturlöndum hafa viðhaldið offramleiðslu síðustu áratugi með hallarekstri og lágum stýrivöxtum.

Batra hefur allt frá því á 9. áratug 20. aldar varað við að of mikill ójöfnuður komi niður á sjálfbærni hagkerfis og geti valdið kreppum.

Batra benti á, í fyrirlestri í Háskóla Íslands á mánudag, að laun almennings í Bandaríkjunum hefðu ekki hækkad að neinu ráði frá árinu 1981 þrátt fyrir að framleiðni hefði margfaldast. Í Evrópu hafi laun fylgt framleiðni en með töfum. Þar sem laun stæðu í stað væri eftirspurn lítil. „Niðurstaðan er offramleiðsla um allan heim og þar af leiðandi kreppur og atvinnuleysi,“ segir Batra.

Batra sagði að vandanum hefði verið slegið á frest með mikilli skuldsetningu ríkisins og almennings. Í forsetatíð Baracks Obama hafi átt sér stað einhver mesta skuldaföfnun í sögunni samhliða mikilli hækkun hlutabréfa. Afleiðingin væri methagnaður fyrirtækja í miðri efnahagskreppu.

Því hafi hagnaður fyrirtækja aukist verulega en afleiðingin hafi verið að þeir eitt prósent ríkustu urðu ríkari en tekjur almennings stóðu í stað.

Ástæðan fyrir þessu vandamáli er að völd stórfyrirtækja eru of

FUNDARGESTIR Ólafur Ragnar Grímsson, forseti Íslands, og Már Guðmundsson seðlabankastjóri voru meðal fundargesta. Sigmundur Davíð Gunnlaugsson forsætisráðherra átti að halda inngangserindi en forfallaðist þar sem hann var staddur í London vegna haftamála.

FRETTABLAÐIÐ/GVA

mikil og mörg þeirra í einokunaraðstöðu að sögn Batra. „Einokunarfyrirtæki borga lág laun og búast við mikilli framleiðni frá starfsmönnum,“ sagði hann.

Hagfræðingurinn segir að samkeppnislöggjöf í Bandaríkjunum hafi verið nær óvirk í landinu frá því á 9. áratugnum. „Árið 1911 var Standard Oil skipt upp, á grundvelli samkeppnislaga, í 16 fyrirtæki. Eitt þeirra var Exxon, annað þeirra Mobil. Í dag eru þau Exxon-Mobil,“ sagði Batra. Lausnin að hans sögn er virkari samkeppnislöggjöf og meira efnahagslegt lýðræði innan fyrirtækja þar sem starfsmenn hafi eitthvað um rekstur fyrirtækisins að segja.

„Einokunarfyrirtæki borga lág laun og búast við mikilli framleiðni frá starfsmönnum.“

Ravi Batra, hagfræðiprófessor

Batra sagði að sá tími kæmi að skuldaföfnunin myndi hætta og kreppa blasa við. Bólur á hlutabréfamarkaði myndu springa, eftirspurn dragast saman og atvinnuleysi aukast.

ingvar@frettabladid.is

Afmælistónleikar

19. september 2015

MAGGI EIRÍKS

70 ára

Reyndu aftur

Braggablús

Elska þig

Vegurinn heim

Samferða

Ó, þú

Magnús Eiríksson fagnar sjötíu ára afmæli sínu með stórtónleikum í Eldborg, þann 19. september. Dregnir verða fram gimsteinar, konfektmolar og blúsaðar perlur úr óviðjafnanlegu lagasafni Magnúsar sem fyrir löngu er samofið þjóðarsál Íslendinga. Nýir og gamlir vinir líta við s.s. KK, Ellen Kristjánsdóttir, Valdimar Guðmundsson, Pálmi Gunnarsson o.fl. Hljómsveit ásamt strengjasveit leikur undir stjórn Þóris Úlfarssonar. Ómissandi tónleikar fyrir ómissandi fólk.

Aukatónleikar

Kl. 21 – Uppselt

Kl. 17 – Aukatónleikar

Miðasala hafin á aukatónleika: harpa.is | 528 5050 | tix.is

HARPA

DÆGURFLUGAN

Umgjörð um lagasetningu á verkfall þurfti að vera miklu betri:

Vítavert virðingarleysi

Oddvitar ríkisstjórnarinnar hefðu ugglaut getað hugsað sér kærkomna hvíld eftir vel heppnaða kynningu á aðgerðaáætlun vegna afnáms hafta í byrjun síðustu viku. Hún var þó ekki í boði, enda hafa átök geislað á vinnu-markaði um margra mánaða skeið. Margir líða fyrir átökin, með heilbrigðiskerfið komið að þölmörku- um, veitingahúsaeigendur og kjötframleiðendur farnir að líða fyrir verkfall dýralækna og starfsemi opinberra stofnana víða farin úr skorðum.

Það þarf varla að hvarfla að nokkrum manni, sem hugsar málið til enda, að ákvörðun um að banna verkföll- in hafi verið tekin af léttúð. Annars vegar eru fjölmörg dæmi, meðal annars nokkur sem greint hefur verið frá í fjölmiðlum, um hætturnar sem af þeim sköpuðust. Hins vegar eru aðvörunarorð frá Seðla- bankanum um að kjarasamning- ar megi ekki stefna efnahagslegum stöðugleika í hættu, né heldur afkomu ríkisins. Þess vegna er skiljanlegt að til þess óyndisráðs hafi verið gripið sem lagasetning á verkföll Bandalags háskólanna og Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga er.

Markaðshornið

Jón Hákon Halldórsson
jonhakon@frettabladid.is

Það var heiguls- háttur að þora ekki að mæla fyrir frumvarp- inu á föstudag- inn.

stæð var Sigurði Inga Jóhannssyni, sjávarútvegs- og land- búnaðarráðherra, falið það verkefni. Og það án nokkurr- ar haldbærrar skýringar. Í öðru lagi var gert hlé á þing- fundi á föstudegi, áður en frumvarpið var flutt, á meðan formaður Sjálfstæðisfokksins hélt erindi fyrir stuðnings- menn sína í Valhöll. Í þriðja lagi viku bæði forsætisráð- herra og fjármála- og efnahagsráðherra af þingfundi á föstudagskvöld á meðan umræða um áformaða lagasetn- ingu fór fram. Þeir Sigmundur Davíð Gunn- laugsson forsætisráðherra, né Bjarni Benediktsson, fjármála- og efnahags- ráðherra, flyttu frumvarpið og öxl- uðu þannig ábyrgð sína á því. Þess í

stað var Sigurði Inga Jóhannssyni, sjávarútvegs- og land- búnaðarráðherra, falið það verkefni. Og það án nokkurr- ar haldbærrar skýringar. Í öðru lagi var gert hlé á þing- fundi á föstudegi, áður en frumvarpið var flutt, á meðan formaður Sjálfstæðisfokksins hélt erindi fyrir stuðnings- menn sína í Valhöll. Í þriðja lagi viku bæði forsætisráð- herra og fjármála- og efnahagsráðherra af þingfundi á föstudagskvöld á meðan umræða um áformaða lagasetn- ingu fór fram. Þeir Sigmundur Davíð Gunn- laugsson forsætisráðherra, né Bjarni Benediktsson, fjármála- og efnahags- ráðherra, flyttu frumvarpið og öxl- uðu þannig ábyrgð sína á því. Þess í

stað var Sigurði Inga Jóhannssyni, sjávarútvegs- og land- búnaðarráðherra, falið það verkefni. Og það án nokkurr- ar haldbærrar skýringar. Í öðru lagi var gert hlé á þing- fundi á föstudegi, áður en frumvarpið var flutt, á meðan formaður Sjálfstæðisfokksins hélt erindi fyrir stuðnings- menn sína í Valhöll. Í þriðja lagi viku bæði forsætisráð- herra og fjármála- og efnahagsráðherra af þingfundi á föstudagskvöld á meðan umræða um áformaða lagasetn- ingu fór fram. Þeir Sigmundur Davíð Gunn- laugsson forsætisráðherra, né Bjarni Benediktsson, fjármála- og efnahags- ráðherra, flyttu frumvarpið og öxl- uðu þannig ábyrgð sína á því. Þess í

Nýr rektor kenndi unga fólkinu verkfræði í Háskólanum

FRAMTÍÐARNEMENDUR Margir efnilegir nemendur komu saman í Háskóla Íslands fyrir helgi þegar Háskóli unga fólksins fór þar fram. Í boði var margvísleg kennsla af öllum fimm fræðasviðum skólans. Nýr rektor, Jón Atli Benediktsson, kenndi meðal annars verkfræði.

MYND/KRISTINN INGVARSSON

Hverja skal fella ?

Sköðun
Ari Teitsson
situr í stjórn lítills fjármálfyrirtækis

Í Viðskiptablaði Morgunblaðsins 11. júní sl. fjallar Hannes Frí- mann Hrólfsson, forstjóri Virð- ingar, um það tjón sem viðskipta- bankarnir ollu þjóðarúinu á sínum tíma og segir: „Því miður hafa stjórnvöld ekki enn gert greinarmun á þeim fjármála- fyrirtækjum sem af stafar kerfis- leg áhætta fyrir þjóðarúinu og hinna sem minni eru og hafa enga kerfislega áhættu og eiga undir högg að sækja í samkeppni við stóru viðskiptabankana. Að mínu viti er hér um mikla mis- munun að ræða gagnvart minni fjármálfyrirtækjum sem fyrir löngu er æskilegt að leiðrétta.“

Margt virðist styðja ofan- greinda niðurstöðu. Þannig hafa tveir sparissjóðir verið yfirtekn- ir af stóru bönkunum á síðustu mánuðum á grundvelli nýs mats á útlánasafni þeirra. Báðir höfðu þó nýlega sætt sérstöku mati á eignum og ársreikningar þeirra endurskoðaðir af virtum endur- skoðunarfyrirtækjum.

Ekkert verður hér sagt um hvort matið sé réttara en það er hins vegar stór, alvarleg og óafturkræf ákvörðun að fella sparissjóði og slíkt má ekki ger- ast nema að vel athuguðu máli og

með löngum tímafrestum enda ráð fyrir slíku gert í lögum. Hafi ástæða fyrir að því er virðist skyndiákvörðunum um yfirtöku sparissjóðanna verið að hætta væri á að áhlaup yrði gert á inni- stæður viðkomandi fjármálfyr- irtækja, hefði slíkt verið vel við- ráðanlegt því í Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta (TIF) eru nú um 14 milljarðar sem ætíð eru til reiðu við slíkar aðstæður. Til samanburðar má nefna að öll innlán í Sparissjóði Vestmannaeyja munu hafa verið um 11 milljarðar og innlán Sp Afis nokkru minni. Það er lögbund- ið hlutverk TIF „að veita lág- marksvernd gegn greiðslu- leikum viðkomandi fyrirtækis“ (l. 98/1999) og því hlýtur að vera rétt að taka tillit til vaxandi getu TIF við mat á þörf fyrir yfirtöku smærri fjármálfyrirtækja.

Þróun í takt við vilja íbúa

Bæjarstjórn Vestmannaeyja hefur gert kröfu um að fylgst verði með raunvirði eigna Spari- sjóðs Vestmannaeyja og vonandi verður það gert. Það virði mun þó ekki að fullu skýrast fyrr en að mörgum árum liðnum og ræðst af mörgum þáttum. Ekki verður fram hjá því horft að tugir millj- arða af hagnaði stóru bankanna þriggja á undanförunum árum stafa af vanmati á eignum sem þeir yfirtöku. Af þeirri reynslu mætti læra.

Mat á gæðum trygginga að

“ Í sjálfstæðum lýðræðisríkjum bera stjórnvöld ábyrgð á að þróun innviða sé í takt við vilja íbúanna.

baki lánveitingum verður þó ætíð að einhverju marki hug- lægt og breytist hratt við breyttar aðstæður. Þannig hefur hús- næðisverð á höfuðborgarsvæðinu hækkað hratt á síðustu árum og húsnaðisverð á Húsavík hækka- að á síðustu mánuðum. Því hefur verið haldið fram að eina leið fjár- málfyrirtækja til að komast hjá útlánaáhættu sé að lána ekki. Sú leið er að sjálfsögðu ekki fær, en nokkur hætta er á að ákveðnar atvinnugreinar og jafnvel land- svæði verði eyðilögð með láns- fjársvælti sé mat á rekstrarhæfi og tryggingum byggt á vantrú og þekkingarskortri þeirra sem meta.

Í sjálfstæðum lýðræðisríkj- um bera stjórnvöld ábyrgð á að þróun innviða sé í takt við vilja íbúanna. Svo virðist sem fall stóru bankanna þriggja 2008 sé nú að leiða til þess að flestar minni fjármálastofnanir lands- ins verði felldar og eftir standi arftakar föllnu bankanna þriggja að stórum hluta í erlendri eigu. Er það vilji löggjafans og þjóð- arinnar?

A-AADD – atvinnutengdur athyglisbrestur

Hin hliðin

Guðrún Högnadóttir
framkvæmdastjóri FranklinCovey

Náði titillinn athygli þinni? rtu búin(n) að taka eftir auglýsingunni hér til hliðar og kíkjá á símann og tékka á FB? Búin að hleypa kettinum út? En ertu enn að lesa? Manstu á hvaða námskeiði börnin eiga að vera í vikunni? Hvað stendur í SMS-inu? Hvar átt þú aftur að vera kl. 8.30?

Það er ólíklegt að þú munir klára að lesa þennan stutta pistil. Ef þú ert eins og við flest þá flöggra þúsundir hugsana um hug okkar á hverri klukkustund. Og það á ekki eingöngu við þá sem eru greindir með athyglis- brest (Adult Attention Deficit

Disorder). Það eru ekki bara innri áreitnir sem kalla í okkur – heldur pípa, hringja og hringla alls kyns tæki, það er bankað í öxlina á okkur, skjárin logar í skilaboðum og við erum að drukkna í gulum miðum. Við erum að mörgu leyti orðin háð hrað- anum, áreitnir verða fkn og við lifum í krónískri krísu. Við verjum þannig, því miður, mun minni hugarorku í alvöru skapandi starf.

Hvernig eigum við að halda athygl- inni og klára málin í hraða okkar þekkingarsamfélags?

Rannsóknir sýna að það tekur okkur allt að 20 mínútur að komast aftur á sama stig einbeitingar ef við erum trufluð við vinnuna. Hugsaðu

aðeins um það hversu oft þú ert trufl- uð/aður við þín verkefni – og hversu miklum tíma þú verð í að koma þér aftur inn í málin?

Svona ná farsælir einstaklingar að koma mikilvægustu málunum í höfn og ná stöðugt árangri í þess- um flókna heimi okkar (sem var þó hannaður til að vera einfaldur):

- 1 Hið mikilvæga. Vertu grimur/ur við að forgangsraða. Hvaða verk þín skapa raunveruleg verðmæti? Greindu það sem er mikilvægt frá því sem er árfíðandi. Aðalatriðið er að aðalatriðið sé aðalatriðið.
- 2 Tilgangurinn. Haltu þér við mark- miðin. Gerðu þau skemmtileg. En

haltu þér við þau! Náðu að klára fá fánlega mikilvæg mál í hverri viku.

- 3 Skipulagið. Taktu þér 20 mínútur í upphafi hverrar viku og 10 mín- útur í lok hvers dags til að skipu- leggja komandi sókn.
- 4 Tæknin. Láttu tæknina þjóna þér og leystu úr læðingi þá fjölda aðstoðarmanna sem búa nú þegar í tölvunni þinni og síma.
- 5 Orkan. Vertu alltaf að hlaða batt- eríni – hreyfðu þig, borðuðu, hvíldu þig og tengdu þig við aðra – í vinnunni. Brostin athygli. Brostnar vonir. Brostinn árangur. Þú átt valið: 5 val- kostir til aukinnar framleiðni.

SUMARVERÐ

FJÖGURRA KJARNA SPJALDTÖLVA FYRIR SUMARIÐ Á KR. 16.990!

Nextbook er vinsælasta
spjaldtölvun okkar fyrir börn
og fullorðna. Frábært verð
vegna magnkaupa.

SUMARVERÐ

16.990

SAMA VERÐ UM ALLT LAND

nextbook NEX-NX785QC8G

Skemmtilega hönnuð og meðfærileg 7,85" Nextbook spjaldtölva með 1.6GHz Quad Core ARM Cortex A9 örgjörva. Kristaltær snertiskjár með 1024x768 punkta upplausn. 1GB DDR RAM vinnsluminni og 8GB Flash minni sem má stækka í 40GB með MicroSD minniskorti. Android 4.4 KitKat stýrikerfið. Myndavél að framan og aftan.

Vinsælasta spjaldtölvun okkar

Þessi spjaldtölva rýkur út hjá okkur fyrir börn og fullorðna. Frábær skemmtun með Google Play þar sem hægt er að nálgast þúsundir ókeypis leikja og fræðsluforrita.

Hentug barnastærð

8" passar mjög vel í litlar hendur og er góð millistærð á milli farsímastærðar og fullvaxinnar 10" spjaldtölvu.

Létt og meðfærileg

Nextbook er skemmtilega hönnuð og sérstaklega þunn. Vegur aðeins 387 grömm.

Quad Core örgjörvi

Fjögurra kjarna Cortex A9 örgjörvi sem skilar hraðri vinnslu með 1GB vinnsluminni.

Allt að 40GB minni

Kemur með 8GB innbyggðu Flash minni sem hægt er að stækka í 40GB með 32GB MicroSD minniskorti.

Kristaltær fjölsnertiskjár

Næmur og hraðvirkur skjár með 1024x760 punkta upplausn og skýrum skjá.

Myndavél að framan og aftan

Tvær myndavélar til að taka ljósmyndir eða myndbönd. 2MP að aftan og VGA upplausn að framan.

Android 4.4 KitKat

Nýja Android stýrikerfið með skemmtilegum nýjungum. Aðgangsstýring þannig að hægt er að stofna sérstakan aðgang fyrir alla notendur tölvunnar.

2 ára traust ábyrgð

Tölvulistinn hefur í yfir 21 ár rekið sitt eigið þjónustuverkstæði og veitt ábyrgðarþjónustu sem hægt er að treysta.

ALLT SPJALDTÖLVUÚRVALIÐ Á TL.IS

OPIÐ
10-18

tl.is

TÖLVU
LISTINN

REYKJAVÍK
SUÐURLANDSBRAUT 26
Sími 414 1700

AKUREYRI
GLERÁRGÖTU 30
Sími 414 1730

HÚSAVÍK
GARÐARSBRAUT 18A
Sími 464 1600

EGILSSTAÐIR
KAUPVANGI 6
Sími 414 1735

KEFLAVÍK
HAFNARGÖTU 90
Sími 414 1740

SELFOSS
AUSTURVEGI 34
Sími 414 1745

AKRANES
ÞJÓÐBRAUT 1
SÍMI 431 3333

192.000 EINTÖK

Sala geisladiska snarminnkað

Alls seldust 192 þúsund eintök af geisladiskum og hljómplötum í fyrra, eða 676 þúsund færri en fimmtán árum áður, þegar salan nam 868 þúsund eintökum. Miðað við sama tíma hefur seldum eintökum geisladiska og hljómplatna á íbúa fækkað úr 3,1 í 0,6. Heildarverðmæti seldra geisladiska, hljómplatna og stafrænna skráa á síðasta ári nam 430 milljónum króna, eða sem nam rétt ríflega þriðjung af sölverðmæti ársins 1999, reiknað á verðlagi síðasta árs.

12.06.2015 Svo tala menn um kjarkleysi hér. Hver var það sem þorði að standa uppi í hárinu á kröfuhöfunum? Ekki háttvirtur þingmaður Össur Skarphéðinsson. Hver var það sem þorði að taka Icesave? Ekki, ekki, ekki háttvirtur þingmaður Sigríður Ingibjörg Ingadóttir. Og hver þorði að lækka lán heimilanna? Ekki Samfylking og ekki Vinstri græn. Hvar er kjarkurinn? Hvar er kjarkurinn? Hræsni stjórnarandstöðunnar er það sem stendur upp úr og hefur alltaf gert.

Gunnar Braji Sveinsson utanríkisráðherra.

5 MILLJARÐA LÁN

Vodafone semur við Landsbankann

Vodafone á Íslandi hefur endursamið við Landsbankann hf. um langtímafjármögnun að fjárhæð 5 milljarðar króna. Fjármögnunin felur annars vegar í sér lán að fjárhæð 4.500 milljónir króna, sem meðal annars mun nýtt til uppgræðslu eldri lána félagsins, og hins vegar lánalínu að fjárhæð 500 milljónir króna. Lánasamningurinn er til 7 ára, með lokagjaldddaga árið 2022, en endursema má um álag eftir þrjú ár. Lánalínan gildir frá undirritun í dag, 16. júní 2015, til sama dags árið 2020.

STJÓRNAR- MAÐURINN

Að breytast eða deyja

„Change or die“ er frasi sem oft á við í viðskiptum og líklega óvísða meira en á fjölmiðlamarkaði.

RUPERT MURDOCH er sennilega mesti frumkvöðull á sviði fjölmiðlunar sem þekktur hefur.

ÞAÐ VAR MURDOCH sem á sínum tíma gerði The Sun að mest lesna dagblaði Bretlands, og færði dagblaðaprentun úr spennitreyju verkalýðsfélaga og til nútímans með nýttiskun prentsmiðju í Austur-Lundúnum.

ÞAÐ VAR LÍKA Murdoch sem lagði grunninn að evrópsku nútíma-áskriftarsjónvarpi (og veðsetti fjölskylduheimilið í leiðinni) og átti stærstan þátt í því að enska knattspyrnan lagði heiminn að fótum sér sem dagskrárefni. Í seinni tíð hefur hann svo verið í fararbroddi tekjuöflunar fyrir vefmiðla, og var sá fyrsti sem þorði að setja greiðsluveggi á fréttasíður.

MURDOCH HEFUR aldrei óttast breytingar. Þvert á móti hefur hann reynt að sjá þær fyrir og lagt allt í sölurnar til að vera í lykilstöðu á umbrotatímum. Það er ástæða þess að hann hefur verið á toppnum í hálfu öld.

SÍÐUSTU ÁRATUGIR eru saga breytinga á fjölmiðlum. Þar er ekki einungis átt við tilkomu internetsins, heldur einnig annarrar nútímatækni á borð við upptökubúnað, snjallsíma, streymiþjónustu o.s.frv. Þessi bransi þróast svo hratt að fimm ára gamlir samningar við kvikmyndaver innihalda engin ákvæði um streymiþjónustu eða VOD – þessi hugtök voru hreinlega ekki til.

MEIRA AÐ SEGJA sólarhringsfréttastöðvar á borð við CNN eða Sky, sem flestir taka nú sem sjálf-sögðum hlut, eru einungis þrjátíu ára gamlar. Sumir segja að slíkar stöðvar verði brátt útdauðar, enda heyrir fréttáhorf gegnum sjónvarp hjá yngstu aldurshópum full-orðinna nánast sögunni til.

ÞRÍATÍU ÁR eru ekki langur tími. Í ljósi sögunnar þótti stjórnarmanninum því athyglisvert að lesa að Apple væri nú að ráða blaðamenn til að starfa á svokölluðu Apple News Service, sem kunnugir segja að verði fréttappflettiapp sem svipi til Google News. Munurinn er bara sá, að Apple ætlar ekki einungis að safna fréttum fjölmiðla, heldur einnig að framleiða eigin fréttir.

APPLE ER sennilega það fyrirtæki sem mest áhrif hefur haft á atferli fólks undanfarin ár með því að kynna til leiks tæki, töl og hugbúnað sem fólk áður vissi ekki að það þyrfti á að halda. Því verður spennandi að sjá hvernig Apple tæklar fjölmiðlabransann.

LJÓST ER að keppinautar á þeim markaði þurfa að hafa augun opin, og vera reiðubúnir að breytast eða deyja.

[@stjornarmadur](https://twitter.com/stjornarmadur)

ERÍKUR
HAUKSSON

BJÖRGVIN
HALLDÓRSSON

MATTHÍAS
MATTHÍASSON

STEFÁN
JAKOBSSON

& ROKKABILLÝBANDIÐ

HEIÐURSTÓNLEIKAR

THE
BEATLES

HÁSKÓLABÍÓ 15. ÁGÚST 2015

TRYGGÐU ÞÉR MIÐA Á MIÐI.IS

mid.is PROM